

Vergaderjaar 2023–2024

32 637

Bedrijfslevenbeleid

Nr. 587

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 november 2023

Hierbij bied ik u de rapporten Jaarbericht Staat van het MKB, Actieagenda mkb-dienstverlening en het onderzoek naar de werking van de innovatie-en regiostimuleringsstaak van KVK aan.

Jaarbericht Staat van het MKB

Vandaag publiceert het Nederlands Comité voor Ondernemerschap (hierna: het Comité) het Jaarbericht Staat van het mkb. Het Comité zet zich in voor duurzame groei van het midden- en kleinbedrijf en brengt elk najaar een Jaarbericht uit over de Staat van het mkb. Het Jaarbericht helpt bij het inzichtelijk maken en duiden van de economische ontwikkelingen en potenties van het mkb en geeft een onderbouwd beeld van hoe het Nederlandse mkb ervoor staat. Het is een belangrijk instrument om inzicht te krijgen in de ontwikkelingen en daarmee een waardevolle bijdrage bij het ontwikkelen van beleid op ondernemerschap. In deze brief ga ik in op een aantal kernelementen in het Jaarbericht van het Comité.

Het Jaarbericht zoomt in op een aantal ontwikkelingen die spelen bij het huidige mkb. Het mkb lijkt er op het eerste oog goed voor te staan, met voor bedrijven in veel sectoren – maar zeker niet alle – een goede financiële positie.

Er is echter een aantal zorgwekkende trends: het aantal vacatures is nog steeds hoog, de productiviteitsgroei van het mkb blijft achter, het aantal faillissementen begint toe te nemen en bedrijven maken zich meer zorgen om personeel en kosten.

Het Jaarbericht gaat ook in op een andere ontwikkeling: de rol van lokale en regionale netwerken. Want de meeste ondernemers zijn daar te vinden, hebben daar hun bedrijf, ontmoeten elkaar vaak daar en werken daar samen. Het succes van netwerken staat en valt met vertrouwen. Ondernemers moeten vertrouwen kunnen stellen in de overheid; want alleen

dan durven ondernemers risico's te nemen en te investeren. Op haar beurt moet ook de overheid vertrouwen geven.

Actieagenda mkb-dienstverlening

Door de grote transitie in de economie stapelen de uitdaging voor het mkb zich op. Onderzoek laat zien dat een flink deel van het mkb niet over voldoende verandervermogen beschikt om de noodzakelijke transitie te maken. Vooral het kleinere mkb is hierdoor kwetsbaar. Een goede dienstverlening aan deze bedrijven is van essentieel belang om de Nederlandse economie innovatief, duurzaam en sterk te houden en om welvaart te blijven creëren.

In 2022 heeft het Nederlands Comité voor Ondernemerschap het advies «Dienstbare dienstverlening» uitgebracht (Bijlage bij Kamerstuk 32 637, nr. 498). In essentie constateert het Comité dat veel goed gaat maar dat er ook verbeteringen nodig zijn. Om de verduurzaming, digitalisering en de transitie van de arbeidsmarkt te doen slagen moeten honderdduizenden mkb'ers stappen in de goede richting zetten. Hiertoe dient de publieke dienstverlening beter aan te sluiten op de vraag van ondernemers en als een stelsel te gaan functioneren waarin sprake is van samenhang en logische ordening van het aanbod.

Op mijn verzoek is dhr. Schouten begin 2023 aan de slag gegaan om hier invulling aan te geven. Onder zijn verantwoordelijkheid is de Actieagenda mkb-dienstverlening tot stand gekomen, in samenwerking met gemeenten, provincies, ondernemersorganisaties, de Kamer van Koophandel, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, regionale ontwikkelingsmaatschappijen en EZK. Zijn rapport is als bijlage bijgesloten. De Actieagenda heeft tot doel om de komende jaren een vraaggestuurd stelsel van publieke dienstverlening te realiseren dat 100.000 mkb ondernemers bereikt, activeert en ondersteunt om de juiste keuzes te maken bij het toekomstbestendig maken en houden van hun bedrijf. Hiertoe heeft dhr. Schouten zes actielijnen (kansenkaarten) gedefinieerd waarin een aantal korte en langere termijn acties beschreven zijn. Partners op regionaal en landelijk niveau hebben aangegeven in de komende maanden samen met EZK aan de slag te gaan met de uitwerking van plannen van aanpak voor acties in 2024. Hierbij is het mijn ambitie om vanuit EZK de gevraagde regierol nader uit te werken. Ik ben voornemens u in het eerste kwartaal van 2024 te informeren over de voortgang van deze plannen van aanpak.

Onderzoek naar de werking van de innovatie- en regiostimuleringsstaak van KVK

In opdracht van mijn ministerie heeft het onderzoeksbureau KplusV een onderzoek uitgevoerd naar de werking en plaatsbepaling van de innovatie- en regiostimuleringsstaak van KVK, gericht op:

- inzicht in de aard van de activiteiten van de KvK op het gebied van regio- en innovatiestimulering en het effect van deze activiteiten;
- inzicht in de (veranderende) omgeving waarin de KvK deze activiteiten uitvoert en het effect van de omgeving op de activiteiten van de KvK;
- een statusschets van de benodigde data-infrastructuur voor de formele evaluatie van de activiteiten van de KvK in 2024

Het onderzoek geeft een adequaat beeld van de voortschrijdende ontwikkelingen van mkb-ondersteuningsprogramma's door andere (regionale) partijen en de wijze waarop KVK haar rol en haar activiteiten in relatie hiermee heeft ingevuld.

Ook wijst het onderzoek op de wens om te komen tot een aanscherping van de taakverdeling tussen KVK, RVO en ROM's.

Daarbij ligt de kerntaak van KVK vooral in het informeren en voorlichten van ondernemers (óók op het gebied van innovatie en regionale ontwikkelingen).

Andere specifieke en uitvoerende taken op deze gebieden horen eerder thuis bij andere organisaties.

Dit sluit aan bij de formele taakopdracht die KVK vervult op innovatie- en regiostimulering. Tegelijkertijd komt dit niet altijd overeen met de verwachtingen van derden. Dit onderzoek kent verder inhoudelijke samenhang met de Actieagenda mkb-dienstverlening dat zich op hoofdlijnen richt op de werking, inrichting en samenwerking van alle dienstverleners in de regio als geheel.

De komende tijd ga ik in overleg met het bestuur van de KVK over verdere uitwerking van de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport in samenhang met de Actieagenda mkb-dienstverlening en de evaluatie van de Wet Kamer van Koophandel in 2024. Ik zal u daarover in het eerste kwartaal van het volgende jaar informeren. Dit onderzoek zal hierbij input geven.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
M.A.M. Adriaansens